

بسمه تعالی	
نام خانوادگی	نام سازمان آموزش و پرورش استان
نام پدر	مدیریت آموزش و پرورش شهرستان
شماره دانش آموزی	دبیرستان
پایه دهم؛ مشترک همه رشته‌ها	آزمون درس: فارسی (۱)
تاریخ آزمون: خرداد ۱۴۰۰	نام دبیر:
مدت آزمون: ۷۵ دقیقه	
بارم	قلمرو زبانی (۷/۵ نمره)
۱	۱. معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) داده تنش بر تن ساحل یله ..... ب) هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم ..... ج) زمانه مرا پتک ترگ تو کرد. .... د) از چهره تکیده‌اش سیه‌روزی می‌بارید. ....
۰/۵	۲. برای واژه مشخص شده بیت زیر در کدام گزینه معادلی وجود دارد؟ « جوقی ای سر برهنه می‌گذشت با سر بی‌مو چو پشت طاس و طشت » الف) بیدل دیوانه‌ای در حال شد ب) یکی گنج ویژه به درویش داد ج) وقت دم آهنگر ار پوشید دلق د) زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست در حق ما هرچه گوید جای هیچ اکراه نیست
۰/۲۵	۳. املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. کمان را بمالید رستم به چنگ ..... به (شست / شصت) اندر آورد تیر خدنگ
۰/۵	۴. در عبارات زیر، دو غلط املايي وجود دارد آنها را پیدا کنید و درست شان را بنویسید. الف) هم فرقت بود وهم وصلت؛ هم مهنت بود، هم شادی. .... ب) بر حریف مغلوب که تسلیم اختیار کرده، مخزول و نالان استرحام می‌کرد، رحم نیاورد. ....
۰/۷۵	۵. در گروه واژگان زیر، سه نادرستی املايي دیده می‌شود؛ آن‌ها را یافته و درستشان را بنویسید. نسیم صبا - اندوه و ترب - بدر و هنین - عنان و سنان - حاذق و ماهر - جزر و مد آب - ضمائ و تألیقات
۰/۵	۶. در عبارت زیر حذف را یافته و نوع آن را مشخص کنید. نومیدی را در امید بسته دان و امید را در نومیدی. ....
۰/۵	۷. مطابق الگوی « اسم + مضاف‌الیه + مضاف‌الیه » یک گروه اسمی بنویسید. ....
۰/۵	۸. با واژه «تلاش» یک جمله مرکب بسازید. ....
۰/۵	۹. کاربرد «را» در کدام گزینه متفاوت است؟ الف) هدیه‌ها می‌داد هر درویش را ..... ب) کار پاكان را قیاس از خود مگیر ..... ج) کاو چو خود پنداشت صاحب دلق را ..... د) شیشه‌های روغن گل را بریخت
۰/۵	۱۰. نهاد و گزاره مصراع مقابل را مشخص کنید. « تجلی هستی است جان کندن من » .....

۰/۵	۱۱. کدام یک از ترکیب‌های زیر وصفی و کدامیک اضافی است؟ الف) سرور آزادگان: ..... ب) برترین حماسه: .....
۰/۵	۱۲. در جمله مقابل نقش دستوری واژه مشخص شده را بنویسید. « <u>ناتانائیل</u> ، من به تو <u>شور</u> و شوقی خواهم آموخت.»
۱	۱۳. در ابیات زیر ضمائر متصل را بیابید و نقش دستوری آن را مشخص کنید. الف) هر آن که جانب اهل وفا نگه دارد / خدایش در همه حال از بلا نگه دارد ..... ب) مخور طعمه جز خسروانی خورش / که جان یابدت زان خورش پرورش .....
	قلمرو فکری (۸/۵ نمره)
۰/۵	۱۴. موارد زیر را به نثر روان برگردانید. الف) نیکوخوا بهتر هزاربار از نیکورو. ....
۰/۵	ب) اسب از پهلوی اسبی خود را به کمال نشان می‌داد. ....
۰/۵	ج) تا با خاک انس نگیری، راهی به مراتب قرب نداری. ....
۰/۷۵	د). سپر بینداخت و از میدان بگریخت؛ لیکن خروسی غالب حرکتی کرد نه مناسب حال درویشان.
۰/۷۵	ه) تو را «جنوب» نامیدم / ای که ردای حسین را بر دوش / و خورشید کربلا را در بر داری.
۰/۷۵	و) ریش بر می‌کند و می‌گفت: «ای دریغ کافتاب نعمتم شد زیر میغ»
۰/۷۵	ز) به پیش سپاه اندر آمد چو گرد چو رعد خروشان یکی وبله کرد
۰/۵	۱۵. مفهوم کدام بیت به حدیث « <u>الدَّهْرُ یُومَانِ یَوْمٌ لَکَ وَ یَوْمٌ عَلَیْکَ</u> » نزدیک‌تر است؟ الف) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن تأثیر اختران شما نیز بگذرد ب) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد. ج) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم تا سختی کمان شما نیز بگذرد د) ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع این گرگی شبان شما نیز بگذرد
۰/۵	۱۶. مفهوم بیت زیر چیست؟ دوران روزگار به ما بگذرد بسی گاهی شود بهار دگر که خزان شود.
۰/۵	۱۷. در جمله زیر، نویسنده بر کدام ویژگی‌های اخلاقی تأکید می‌کند؟ «اثر غم و شادی پیش مردمان، بر خود پیدا مکن».
۰/۵	۱۸. بیت زیر به چه مفهومی اشاره دارد؟ « جز از جام توحید هرگز ننوشم زنی گر به تیغ ستم گردن من »
۰/۵	۱۹. کدام بیت بر «تقدیرگرایی» تأکید دارد؟ الف) هر آن که گردش گیتی به کین او برخاست به غیر مصلحتش رهبری کند ایام ب) چه وجود نقش دیوار و چه آدمی که با او سخنی ز عشق گویند و در او اثر نباشد
۰/۵	۲۰. مفهوم مشترک دو بیت زیر چیست؟ الف) هر دو نی خوردند از یک آبخور این یکی خالی و آن پر از شکر ب) هر دو گون آهو گیا خوردند و آب زین یکی سرگین شد و زان مشک ناب

۰/۵	<p>۲۱. در سروده: «ای سرزمینی کز خاکت / خوشه‌های گندم می‌روید / و پیامبران برمی‌خیزند.»</p> <p>الف) کدام سرزمین مورد خطاب است؟</p> <p>ب) مقصود شاعر از مصراعهای دوم و سوم چیست؟</p>
۰/۵	<p>۲۲. جمله «ای کاش عظمت در نگاه تو باشد.» را با سروده زیر از سهراب سپهری مقایسه کنید.</p> <p>«چشم‌ها را باید شست، جور دیگر باید دید.»</p>
	<p>قلمرو ادبی (۴ نمره)</p>
۰/۵	<p>۲۳. در عبارت زیر کدام آرایه ادبی وجود ندارد؟</p> <p>«آسمان را دیده‌ام که در انتظار سپیده‌دم می‌لرزید. ستاره‌ها یک یک، رنگ می‌باختند. چمنزارها غرق در شبنم بودند.»</p> <p>الف) تشخیص ب) کنایه ج) مراعات نظیر د) تشبیه</p>
۰/۵	<p>۲۴. کدام بیت آرایه ادبی اغراق ندارد؟</p> <p>الف) یکی تیر زد بر بر اسپ اوی که اسپ اندر آمد ز بالا به روی</p> <p>ب) نماند ایچ با روی خورشید رنگ به جوش آمده خاک بر کوه و سنگ</p> <p>ج) خروش سواران و اسپان ز دشت ز بهرام و کیوان همی‌برگذشت.</p> <p>د) به گرز گران دست برد اشکبوس زمین آهنین شد سپهر آب‌نوس</p>
۰/۵	<p>۲۵. دو مورد زیر چه آرایه ادبی مشترکی دارند؟</p> <p>الف) درختان را دوست می‌دارم که به احترام تو قیام کرده‌اند.</p> <p>ب) چو سرو از راستی برزد علم را ندید اندر جهان تاراج غم را</p>
۰/۵	<p>۲۶. در بیت «لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه شیرین سخنی گوش ماند» شاعر از چه آرایه‌ای بهره گرفته است؟</p> <p>(یک مورد کافی است)</p>
۰/۵	<p>۲۷. در بیت زیر واژه مشخص شده مجاز از چیست؟</p> <p>به خون گر کشی <u>خاک</u> من، دشمن من بجوشد گل اندر گل از گلشن من</p>
۰/۵	<p>۲۸. مفهوم کنایه‌های زیر را بنویسید.</p> <p>الف) مرد میدان بودن: .....</p> <p>ب) عنان پیچیدن: .....</p>
۱	<p>۲۹. نویسنده هر یک از آثار زیر چه کسی است؟</p> <p>الف) شاهنامه: .....</p> <p>ب) مائده‌های زمینی: .....</p>
۲۰	<p>جمع نمره</p>